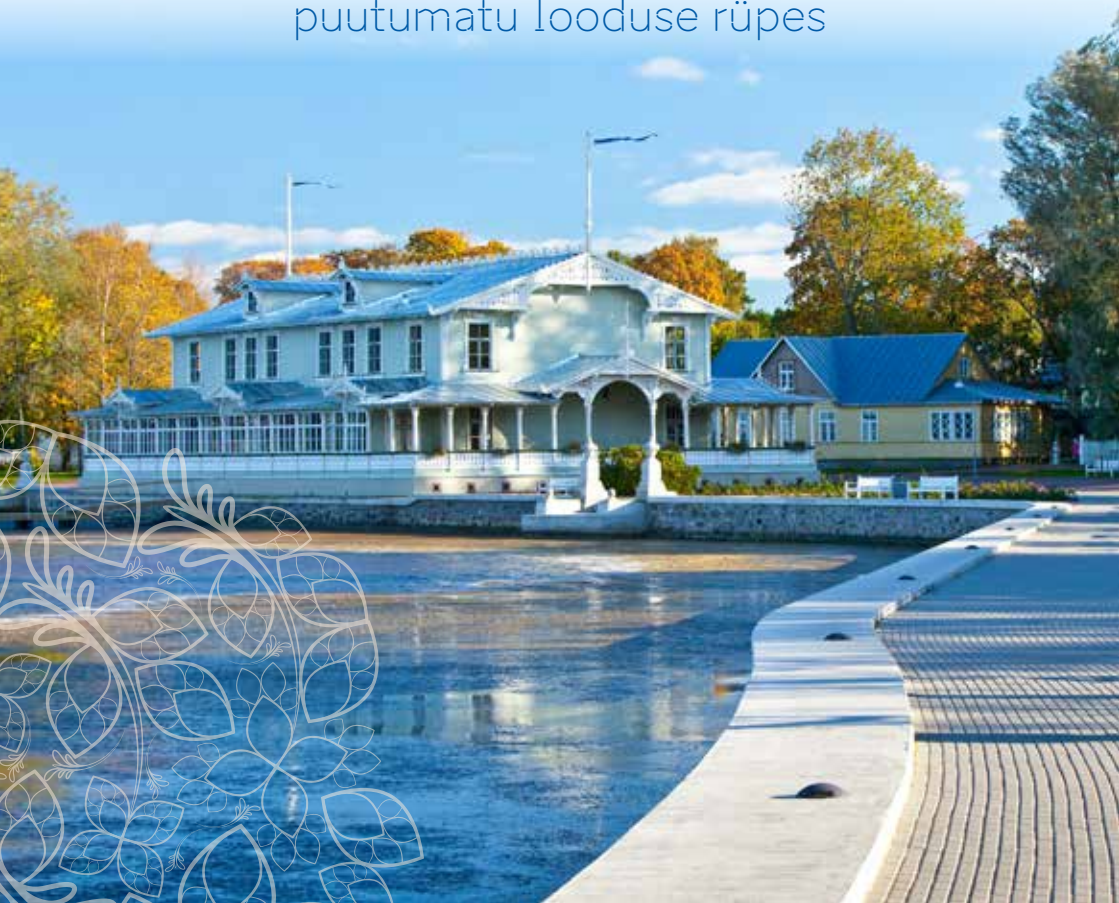

puhka
eestis

Haapsalu & Läänemaa

Rikas ajalugu ja põnev kultuur
puutumatu looduse rüpes

- Haapsalu sai linnaõigused 1279. aastal.

- Haapsalu on Eesti vanim kuurort, mis on kuulus raviva meremuda poolest, 2010. aasta suvel võttis Promenaadil üheaegselt mudavanni 51 inimest, püstitades nii maailmarekordi.

- Haapsalu toomkirikus vältab heli 11 sekundit, see loob ainulaadse akustikaga kontserdipaiga.

- Haapsalu ajaloolise raudteejaama 216 meetri pikkune perroon on täies ulatuses kaetud katusega.

- Käsitööime Haapsalu sall on nii peen, et mahub läbi sõrmuse.

- Ilon Wiklandi joonistatud Ronja loss Astrid Lindgreni raamatus on inspireeritud Haapsalu piiskopilinnusest.

- Haapsalu Raekojas näeb maailma vanimat säilinud ausammast Friedrich Schillerile.

- Maailma suurim ratasristide kogum — üle 300 ratasristi — on Vormsi Olavi kiriku surnuaial.

- Nõva kirik on oma mõõtmetelt (13,6 x 7,1 m) üks väiksemaid Eestis.

- Nõva rannaliiv laulab, kuna sellele astudes tekitavad liivaterad hõõrdudes viiulimängu sarnast heli.

- Lääne-Nigula kiriku altarimaalid „Püha õhtusöömaaeg” ja „Ülestõusmine” on Leonardo da Vinci samanimeliste maalide koopiad.

- Neugrundi meteoriidikraater Osmussaare lähedal Läänemere põhjas on oma 7 km läbimõõduga Eesti suurim.

- Matsalu rahvuspark on Eesti vanim rahvusvahelise tähtsusega Ramsari ala.

Mart Vares

Romantiline Haapsalu

Kuurortlinn Haapsalu mõjub oma väljapeetud stiiliga justkui killuke teisest ajastust. Puitpitsiline arhitektuur vanalinnas, kaunis rannapromenaad, õdusad kohvikud, soe merevesi, kuulus ravimuda ning piiskopilinnuses elav Eesti kuulsaim kummitus Valge Daam ootavad tervise- ja kultuuripuhkajaid.

Olev Mihkelmaa

Aktiivne kultuurielu

Haapsalu kultuurisündmuste hulgast leiab midagi igale maitsele. Kas Sind huvitab õudus- ja fantaasiafilmide festival, bluusifestival, Itaalia veinipidu, joogafestival või hoopis helilooja P. Tšaikovski loomingule pühendatud muusikafestival? Talvel saab nautida Vene laata või panna end proovile Noarootsis toimuval saunarallil. See pole veel kaugeltki kõik, sündmustel tasub igatahes silm peal hoida!

Merele

Haapsalu promenaadil saab laenutada sõudepaate, võimalik on minna merele kajakimatkale. Mõnusa tiiru Väikesel viigil teeb kogu pere lemmik **aurupaat Kallis Mari**. Jahiga saabujatele pakuvad turvalisi randumisvõimalusi Haapsalus **Veskiviigi, Grand Holm Marina** ja **Westmeri** sadamad. Läänemaal võtavad külalisjahte vastu veel **Dirhami** (Noarootsi), **Sviby** (Vormsi saar) ja **Rohuküla** sadamad.

Põnev ajalugu

Haapsalu sai linnaõigused juba 1279. aastal ja kuulus üheksa Eesti keskaegse linna sekka. Esimene Haapsalu mudaravila avas uksed juba 1825. aastal ning sellest ajast peale on linn meelitanud puhkajaid kogu maailmast. Legendaarsemate küllastajate hulka kuuluvad Vene tsaar Peeter I (1715. a), Alexander I (1804. a), Aleksander II (1852, 1856, 1857, 1859. a), Aleksander III (1871.

ja 1880. a), Nikolai II (1880. a). 1867. aastal veetis suve Haapsalus 27-aastane Pjotr Tšaikovski, hilisem maailmakuulus helilooja. Mereäärsest väikelinnast ammutas inspiratsiooni ka kunstnik Nikolai Roerich (1880. ja 1910. a). Haapsalu kuurortlinna ajalugu tutvustab **Haapsalu raekoja muuseum**.

Raviv meremuda

Haapsalu kuulsa ravimuda avastajaks peetakse sõjaväearst dr Carl Abraham Hunniust, kelle eestvõtmisel avati siin rahvusvahelist huvi pakkunud mudaravila juba 1825. aastal. Haapsalus on reumat ja teisi liigesehaigusi ravinud Vene tsaaripere liikmed ning Lääne-Euroopa jõukam linnarahvas. Praegu saab tervendavaid mudaprotseduure nautida Haapsalus asuvates spaades.

Loo-de-Eesti ranniku imelised rannad

Põhja-Läänemaal, Nõva ja Noarootsi kandis on kilomeetrite pikkused liivarannad, kus saab end mõnusasti sisse seada ja segamatult suve nautida. Nõva rannad on kuulsad oma laulvate liivade poolest. Roosta on paljude surfarite lemmikpaik, kuna pakub surfamiseks või selle õppimiseks väga häid tingimusi.

Rikkalik loodus

Põhja-Läänemaa rannik võlub külastajaid imekaunite laulva liivaga randade ning seene- ja marjarohkete männimetsadega. Lõuna-Läänemaal jääb Matsalu rahvuspark, mis on rahvusvaheliselt tuntuim ja üks Euroopa suurimaid linnukaitsealasid. Matkajaid ja loodushuvilisi kutsub rannikust veidi kaugemale jääv Marimetsa raba. Läänemaa loodusega tutvumiseks on rajatud mitmeid matkaradu, vaatetorne ning puhkekohti.

6

Linnuvaatlus

Mööda Eesti läänerrannikut kulgeb Arktikas pesitsevate lindude rändetee. Läänemaa lõunaosas asub rahvusvaheliselt tuntuim ja Euroopa suuremaid linnukaitsealasid Matsalu rahvuspark. Igal kevadel ja sügisel rändab sealt läbi sadu tuhandeid veelinde, kellest paljud on valinud Matsalu ka pesitsuspaigaks. Üheks Põhja-Euroopa parimaks veelindude rände jälgimise kohaks peetakse ka Põhja-Läänemaal asuvat Pöösaspea neeme.

7

Iloni Imedemaa

Ilon Wikland on tuntuks saanud Astrid Lindgreni raamatute illustraatorina. Ilon Wiklandi galerii avati Haapsalus 2006. aastal, Iloni Imedemaa nime kandev teemakeskus valmis kolm aastat hiljem. Siinses galeriis on väljas kunstniku originaallooming. Lisaks on kolmekorruselises teemakeskuses kino- ja näitustesaal, Karlssoni tuba, Iloni köök ning mängutuba, kus toimuvad erinevad teemapäevad vahvate käeliste tegevustega. Suvel on avatud ka Imedemaa õu Mattiase maja ja käsitöökuuriga, kus samuti saab palju põnevad meisterdada.

Haapsalu sall – pitsiline ime

Pitsiliste Haapsalu sallide ja rätikute kudumise traditsioon sai alguse 19. sajandi II poolel. Erilise luksusasja kuulsuse saavutas Haapsalu sall tänu rikastele supelsakstele. Peen seltskond vajas ju peeneid rätikuid, mistõttu vahetati lihtne maavillane sallilõng peenvillase vastu. Sõrmusest läbi mahtuva rätiku kudumise oskust on edasi antud põlvest põlve. Haapsalu salli saab imetleda ja osta **Haapsalu pitsikeskuses**.

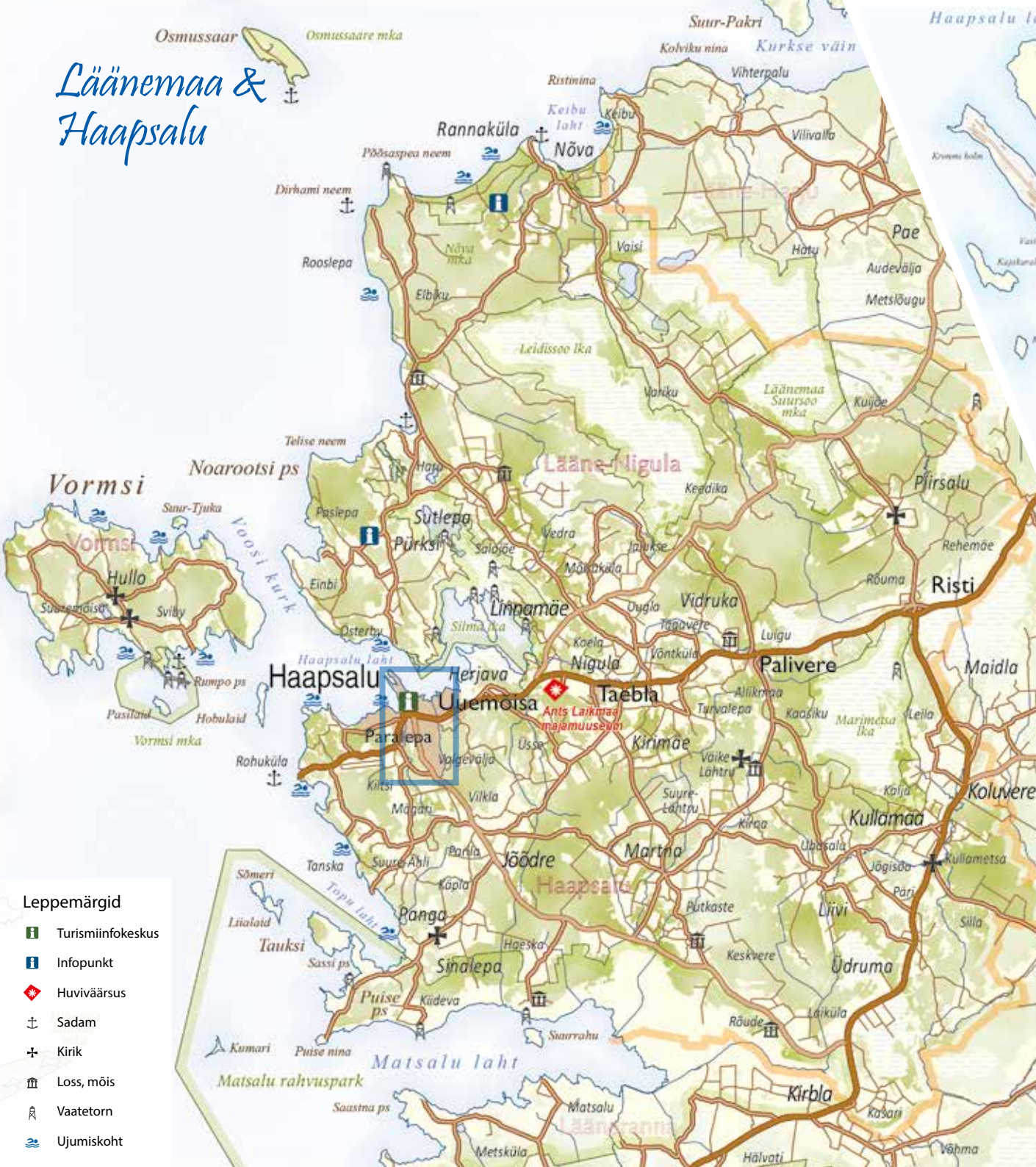

Kunst

Läänemaa on olnud mitmete loominguinimeste meelispaik. Haapsalus saab kunstinäitusi imetleda **Haapsalu linnagaleriis**, **Epp Maria galeriis** ning **Haapsalu Kuntsikooli galeriis**. **Iloni Imedemaa galeriis** eksponeeritakse Haapsalus lapsepõlve veetnud kunstniku Ilon Wiklandi töid. **Evald Okase muuseumis** saab näha nii Evald Okase kui ka tema pereliikmete loomingut, lisaks on suvises näituseprogrammis väljapanekuid ka teistelt kunstnikelt. Eesti kunstiajaloo ühe kirevaima isiksuse **Ants Laikmaa muuseum** on avatud Lääne-Nigula vallas Kadarpiku külas, kus saab lisaks erinevatele näitustele näha tema ateljeed ning töö- ja eluruumi.

Läänemaa & Haapsalu

- Leppemärgid
- Turismiinfokeskus
 - Infopunkt
 - Huviväärsus
 - Sadam
 - Kirik
 - Loss, mõis
 - Vaatetorn
 - Ujumiskoht

Suursugune raudteejaam

20. sajandi alguses ehitatud Haapsalu raudteejaam on kuulsaks saanud sellega, et valmimise ajal oli sinne 216 meetri pikkune perroon Põhja-Euroopa pikim katusealune perroon. Sellest, et raudteejaam ehitati Vene tsaarikoja tarbeks, annab tunnistust eraldi imperaatori paviljon ja perroongi on oma pikkuse saanud tsaari rongi pikkuse järgi.

Praegu Haapsallu küll rongiga sõita ei saa, kuid raudteejaamas asub **Raudtee- ja Sidemuuseum** ning jaamahoone on paljude filmitegijate seas populaarne võttepaik. Rongiliiklus pole Haapsalus siiski päriselt katkenud – suviti saavad jaama juurest alguse toredad vanalinnatuurid **huvisõidurongiga Peetrike**.

Danel Rinaldo

Danel Rinaldo

Haapsalu Piiskopilinnus

Piiskopilinnus on Haapsalu vanalinna süda. Väikese keskaegse riigi, Saare-Lääne piiskopkonna keskuseks rajatud Haapsalu piiskopilinnus on üks paremini säilinud linnuseid Eestis. Linnus rajati 13. sajandil ja see oli kasutuses 17. sajandi lõpuni. Pealinnuses asusid elu- ja administratiivruumid ning keskaegse

väikeriigi peakirik, suursugune toomkirik. Tänapäeval asub pealinnuses muuseum, mis tutvustab Haapsalu vanemat ajalugu ja keskaegse linnuse elukeskkonda nii tavapärasel kui tegevuslik-mängulisel vormis. Eeslinnustest on kujundatud park ning suures vallikraavis on lastele rajatud põnev temaatiline mänguväljak.

Vendo Jugapuu

Vendo Jugapuu

Vendo Jugapuu

Valge Daam – Eesti kuulsaim legend

Haapsalu toomkiriku ümara ristimiskabeli aknale ilmub augusti täiskuuöödel valge naisterahva kujutis. Legendi järgi olla üks toomhärredest poisiriietes naisterahva enda juurde lossi toonud. Pettus avastati ja kloostriseadust, mis keelas naisterahva jalal üle kloostri lävepaku astuda, rikkunud neiu müüriti ristimiskabeli seina sisse. Sama tütarlaps käivatki end Valge Daamina kabeliaknal näitamas.

Tuhanded inimesed kaugelt ja lähedalt sõidavad augusti täiskuuöödel Haapsallu, et daami kasvõi viivuks aknal näha. Daami ilmumise ajal Haapsalu pidutseb — peetakse Valge Daami aega, kus terve linna on vallutanud kontserdid, legendile pühendatud etendused, näitused ja peod.

14

Silver Raidla

Rannarootslaste ajalugu

Rootslased on asustanud Loode-Eesti rannikualasid ja erinevaid saari juba rohkem kui 1000 aastat. Eestirootslased ehk rannarootslased jäid tänu oma isoleeritud asustusaladele, erinevatele privileegidele ja keelebarjäärile üsna suletud kogukonnaks, kus kujunes välja omanäoline keel ja kultuur. II maailmasõja ajal oli enamik eestirootslasi sunnitud oma kodu jätma ja Rootsi põgenema. Noarootsi ümbruskonnas ringi liikudes näed siiani kakskeelseid kohanimesid. Rannarootslaste kultuuri ja ajalooga saab lähemalt tutvuda Haapsalus asuvas **Rannarootsi muuseumis**.

15

Osmussaar

Osmussaar (Odensholm) on saar, mis pakub huvi nii linnuvaatlejatele, ajaloo- ja loodushuvilistele kuikalihtsalt puhkajatele. Huvi pakub saar ka sukeldujatele, sest Osmussaarest kirdes asub Eesti suurim ja vanim meteoriidikraater Neugrund ning lisaks on saare rannavetes palju laevavrakke. Piske saar on rikas nii rannarootsi kui ka militaarajaloo poolest. Saare geoloogiliste objektide, linnuriigi ja ajaloo väärtustamiseks on moodustatud Osmussaare maastikukaitseala.

Anett Ruven

Vormsi

Eesti suuruselt neljas saar on oma nime saanud rootsikeelsest nimest Ormsö – „ussisaar“. Ajalooliselt oli Vormsi asustatud rannarootslastega, nõukogude okupatsiooni ajal oli saar suletud piirkond ja niisama uudishimulikud sinna ei pääsenud. Saare peamine ajaloo- ja kultuurimälestis on Püha Olavi kirik, mille kõrval asuval kalmistul on üks maailma suurim säilinud pae- ja liivakivist rõngasristide kogu. Vormsi saare

maastikukaitseala kätkeb endas liigirikast loodust, looduslikke ja poollooduslikke maastikke ja kooslusi ning rikkalikku pärandkultuuri. Vormsi ranniku rahvusvahelise tähtsusega linnualad Hullo ja Sviby lähed ning Hari kurk koos rannaniitude ja laidudega on hinnatud Inglise Kuningliku linnukaitsealaks. Mandrist Vormsile saab aastaringselt Rohuküla sadamast praamiga.

Jäätöed

Korralikul talvel kaanetab jää madala rannikumere ja siis saab Haapsalu ümbruses unikaalse kogemuse autoga merejää! sõites. Jäätöed Haapsalust Noarootsi ja Rohukülast Vormsile pole vaid ekstreemsusi harrastavale seiklejale, vaid on kohalikele elanikele eluliselt olulised. Nii lühendab üle Haapsalu tagalahe kulgev Noarootsi

jäätöe noarootslaste teekonda maa-konnakeskuste mitmekümne kilomeetri võrra ja Vormsi jäätöe annab vormsilastele vabaduse mandrile liikuda praamigraafikust sõltumata.

Maitsev kohalik toit

Mereäärsele piirkonnale kohasena on Läänemaa rahvas alati palju kala sünnud, kuid tegeletud on ka köögivilja- ja loomakasvatusega. Kohaliku tooraine kasutamine on kohvikutes ja restoranides aina populaarsem ning Läänemaa kohalikust toorainest valmistatud toitu saab nautida nii Haapsalus kui ka mujal Läänemaal asuvates kvaliteetsetes söögikohtades.

PARIM SPAA PARIM PUHKUS

Fra Mare Thalasso SPA
Ranna tee 2, Haapsalu
www.framare.ee

 FRA MARE
THALASSO SPA

Spaahotellis Laine on ootamas Sind:

- mugavad eri tasemega hotellitoad
- kauni merevaate ja õdusa interjööri restoran
- mitmekülgse suupistevalikuga kohvik
- rikkalik hoolitsuste valik
- hubane vee- ja saunakeskus (leili-, auru-, infra-puna- ja lõõgastussaun, mullivann, 20m bassein, kauni merevaatega väike puhkenurk)
- väike treeningsaal nelja trenaažõoriga

Sa oled oodatud meile külla!

Spaahotell Laine

Sadama 9/11, 90502 Haapsalu
Tel: +372 472 4400 (24h)
info@laine.ee | www.laine.ee

Aktiivsele puhkajale – tervis ja hea tuju liikumisest!

HAAPSALU SPORDIKESKUS ja VEEKESKUS

- Veekeskus ja saunad, dušš
- Jõusaal, fitness- ja rühmatreeningud
- Tennis, sulgpall, lauatennis
- Korvpall, jalgpall, võrkpall
- Kohvik, tasuta wifi

Lihula mnt 10, Haapsalu, www.spordibaasid.ee
Tel. +372 472 5060, spordikeskus@spordibaasid.ee

WWW.SPORDIBAASID.EE

TASKUKOHANE MAJUTUS
tubades wc, dušš, tv, wifi

SPORDIKESKUSE HOSTEL majutus Haapsalu kesklinnas

Lihula mnt 10, Haapsalu, www.booking.com
Tel. +372 472 5060, spordikeskus@spordibaasid.ee

HOSTEL SPORT majutus Haapsalu vanalinnas

Wiedemanni 15a / Lühike tn, Haapsalu
www.booking.com
Tel +372 473 5140, wiedemanni@spordibaasid.ee

OOTAME AASTARINGSELT PUHKAMA

MAJUTUS | TOITLUSTUS
AKTIIVSED TEGEVUSED | SAUNAD

KOORDINAADID
N 59°09'30.1", E 23°31'11.0"
 Roosta Puhkeküla

roosta@roosta.ee
www.roosta.ee
+372 525 6699

BOUTIQUE APARTMENTS

Hapsal Dietrich Apartemendid
www.hapsaldietrich.ee
+372 504 515 • apartments@dietrich.ee

PEATA AEG
HAAPSALU VANALINNA
SÜDAMES!

Viigi Villa

Väike-Viigi 6, Haapsalu
 Viigi Villa
 viigivilla.vaikemerevilla

Väike-Mere Villa

Väike-Mere 4, Haapsalu
 Väike-Mere Villa
 viigivilla.vaikemerevilla

+ 372 502 4387
meeli.kastepold@gmail.com

Aikarali majutus

Mõnus puhkus
Haapsalu
südalinnas!

Teenused majutus • leilisaun • kümblustünn • massaaž

Aikarali OÜ Uus tn. 10, Haapsalu 90505 + 372 5649 2027 aikarali@aikarali.ee www.aikarali.ee

Café Tallinn on 2010. aasta kevadel avatud õdus kohvik kõigile, kes väärtustavad head kohvIELamust, maitsevaid sööke ja jooke. See on koht, kust saab värsked omatehtud torte, nautida suurepäraseid kohvijooke ja maitseteesid, kinnitada keha maitsevate roogadega. Igal tööpäeval on päevapakkumised inimestele, kes soovivad einestada kiirelt ja maitvalt. Kohvikul on suurepäraseid parkimisvõimalused ning tasuta WiFi.

Olete oodatud!

Rannarootsi keskus Rannarootsi tee 1, Uuemõisa, Läänemaa www.cafetallinn.ee Café Tallinn

Haapsalu Turismiinfokeskus

Karja 15, Haapsalu, tel +372 473 3248
haapsalu@visitestonia.com; info@visithaapsalu.com
www.visithaapsalu.com; www.puhkaeestis.ee

Avatud:

15.05-15.09 E-R 9-17, L-P 10-16

16.09-14.05 E-R 11-17

HaapsaluLaanemaalInfo

visit_haapsalu

Väljaandja: SA Läänemaa
Kujundus & Kaardid: Akriibia OÜ, Maa-amet
Kaanefotod: VisitEstonia, Sven Zacek
Trükk: Ecoprint 2019

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti
tuleviku heaks

www.visithaapsalu.com
#visithaapsalu

SIHTASUTUS LÄÄNEMAA

OMAJÄRILINE SAAR LÄÄNEMERES
VÕRMSI